ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թէ՛ Պոլսոյ եւ թէ գաւառաց համար
Տարեկան 7 մէճիտ
Վեցամսեայ 3 1/2 »
Եռամսեայ 2 »
Օտար երկիրներու համար 40 Ֆր.
Վեցամսեայ 20 »
Եռամսեայ 10 »
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, բաց ի Բօսթ Լօքալէն:
Իսաի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի 115 ղրուշի փուլն 100 ղրուշի հաշուով:
Նամակները ղ'ուղղուին առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, Կ. Պոլիս:

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

"پوزانتیون"
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیر مسئولی
پوزانت كچیان
مطبعه و اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده ۳۸ نومرولی
دائرهٔ مخصوصه‌ده‌در

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 13 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 18 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1896 — (Լ. 30 ՆՈՅԵՄԲԵՐ) — 25 ՃԷՄԱԶԻ-ԻՒԼ-ԱԽԸՐ 1314 — Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 13

Կ. ՊՈԼԻՍ, 18/30 ՆՈՅՄ. 1896.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

Տ. ՅՈՒՍԻԿ ՎՐԴ.Ի.Ն ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ՅՕԴՈՒԱԾԻՆ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆԻ ԱՆԶՆՈՒԻՐՈՒԹԻՒՆԸ

Խասգեղի քարոզիչ կարգուած Արժ. Տ. Յուսիկ վարդապետէն հետեւեալ նամակն ստացանք, որ «առանձնական» նշանակուած չըլլալով, չենք վարաներ մեր ընթերցողներուն հաղորդել զայն, իբրեւ մտածման արժանի գիր մը.

Սիրելի բարեկամ.

1. Քանի մ'անգամ կըլլայ որ ինծի քարոզիչ Խասգիւղի եկեղեցւոյն կը ներկայացնէք զիս. մինչդեռ այն պաշտօն ինծ տրուելուն երկրորդ օրն հրաժարական տուած եմ ուր որ անկ է:

2. Անձնուիրութիւն խօսքը կուտաք ինծ, մինչդեռ տասն երեք ամիսներ առաջ ըրած անձնուիրութեանս պտուղը կը վայելեմ տասն և մէկ ամիսներէ ի վեր անպաշտօն, անօթի, ծարաւ և անարժան պտտելով:

3. Կը խնդրեմ որ «Ատամնէն Տնօրէնութիւն» (?) դասագրքիս ծանուցումը ընէք ձեր թերթին մէջ, ի միխիթարութիւն տխուր և թաղծեալ սրտիս, զոր գրած եմ անօթի վիճակի մէջ խանեբուն անկիւնը, որուն փնտռիչք վկայ են ամէն քաջածներուս ու վարած խեղճ կեանքիս, մինչդեռ Գ. էֆ. Անդրէասեան, որուն ամէն քննադատութեան շնորհակալ եմ, կը սխալէր առաջին կէտին մէջ, երբ կըսէր թէ պարապոյ ժամերուն գրած ըլլամ, եթէ զինք ճանչնալու պատիւն ունենայի կրնայի իրեն ըսել թէ որպիսի՛ դժբնդակ ժամերու մէջ գրուած է այն և անոր հետ ուրիշ երեք գործեր՝ արդիւնք ցաւոց ու արտասուաց:

Ընդունեցէք անկեղծ սիրոյս հաւաստին:

Աղօթարար
Յուսիկ Ծ. Վ. Խոճերեան (?)

15 Նոյ. 1896
Խասգիւղ

* * *

Մեք առաջին անգամ այս նամակէն իմացանք որ Տ. Յուսիկ վարդապետ հրաժարեր է անձնուիրութեան պաշտօնէն որուն կոչուած էր Ազգային Իշխանութեան կողմէ՝ Խասգեղի քարոզիչ կարգուելով: Եթէ չենք սխալիր, քանի ամիսէ ի վեր հիւրընկալուած է Խասգեղի Գալֆաեան Որբանոցին մէջ: Քանի որ Խասգեղ է, Ազգային Պատրիարքարանը տեղւոյն վրայ գտնուող վարդապետ մը ամէնէն յարմար անձը սեպեր է գեղին քարոզչութեան: Բայց ահա կը տեսնենք որ Տ. Յուսիկ վարդապետ, մնալէս Խասգեղ բնակելով հանդերձ, չէ յօժարեր ընդունիլ Խասգեղի քարոզչութեան պաշտօնը:

Արժ. վարդապետին գրութեան երկրորդ կէտը պարզելու համար, յիշեցնենք թէ տարի մը առաջ ալ Տ. Յուսիկ վարդապետ Խասգեղի քարոզիչն էր, և հրաժարեցաւ՝ Թաղային Խորհուրդէն տրուած ամսականին անբաւականութեան պատճառով: Գեղն այնուհետեւ եպիսկոպոս քարոզիչ մ'ունեցաւ, և Տ. Յուսիկ վարդապետ ուրիշ պաշտօնի չկոչուեցաւ:

Թշուառութեան արտաքուստ նկարագրութիւն մը անկարելի է որ անտարբեր թողու զգայուն սիրտերը: Արժ. վարդապետին գրութեան վերջին կէտը արտասուաշ բան մը ունի: Կը պատահի որ իբրեւ ապրուստի միջոց իր յօրինած մէկ դասագրքին ապաւէնն իր նիւթական նեղութեան դիւրութիւն մը բերէ: Պէտք եղած ծանուցումը չենք գլանար «Բիւզանդիոն»ի մէջ: Մեր համակրելի քննադատն արդէն ըստ բաւականին յանձնարարած էր Տ. Յուսիկ վարդապետին գիրքը՝ կը փափաքինք որ աւելի նպաստաւոր հանգամանքներու մէջ Տ. Յուսիկ վարդապետ կարենայ մնալ այսպիսի նամակ մը գրած ըլլալը Խրատի (?) մը: Բայց ինչո՞ւ այսքան յուսահատութիւն: Տնտեսական այնպիսի անձուկ պայմաններու մէջ կ'ապրինք որ ամէնքս ալ Աստուծմէ գոհանալու ենք մեզ պարգեւուած առողջութեան համար, և մեր առողջութիւնն իսկ պէտք է գործածենք զբաղում մը գտնելու՝ գոնէ ժամանակին տեսակ, նիւթական անձկութիւնները մոռնալու համար:

* * *

Իրաւ, վայելուչ չէ բնաւ որ Հայ Եկեղեցւոյ վարդապետ մը, որ բաւական լաւ քարոզիչ մ'է, և գրչի տէր, այսքան նեղ վիճակի մէջ գտնուի: Բայց քիչ մ'ալ կամեցողութեան պէտք չէ՞ միթէ մարդուս: Այն պաշտօնին մէջ ուր 13 ամիս առաջ չէ կրցեր ապրիլ Ն. Արժանապատուութիւն ուրիշներ չկրցա՞ն միթէ ապրիլ: Ինչ պէտք է մտածել՝ երբ թաղ մը, գիւղ մը, չապրեցներ քարոզիչ մը, բայց կապրեցնէ ուրիշ քարոզիչ մը, անկէ առաջ, կամ անկէ ետքը: Մեր թաղերուն քարոզիչներուն ամսականները ծանօթ են. 200էն 400 ղրուշ: Բերա և Գատըգիւղ ամէնէն հարուստ թաղերն են, և կարծենք 400ական ղր. ամսական կը վճարեն իրենց քարոզիչներուն, որք մէջ մէկ եպիսկոպոս են՝ երկարժամանակեայ զանազան պաշտօնավարութիւններէ ետքը թաղի մը քարոզչութեան հանգարտիկ կեանքին մէջ առանձնացած:

Կըսեն թէ Խասգեղի քարոզչութեան իրեն տրուելուն երկրորդ օրն իսկ հրաժարեցաւ: Իրաւ է որ քարոզչական պաշտօններու մէջ ամէնէն դժնդակը պիտի ըլլայ Խասգեղի նման աղքատ գեղի մը քարոզչութիւնը: Ազգային իշխանութիւնն այսպիսի պաշտօն մը տալով, Տ. Յուսիկ վարդապետին վրայ պարտ դրած էր իբրեւ հայ եկեղեցական կարելի եղած զոհողութիւններուն գուցէ ամէնէն մեծն, ամէնէն ծանրագինը: Բայց վերջապէս, քանի որ պէտք է այս պաշտօնին հայ եկեղեցական մը կոչել, Պատրիարքարանը զո՞վ կրնար, եթէ ոչ այնպիսի վարդապետ մը որ արդէն գեղին մէջ էր բնակի, որ գեղին վիճակը մօտէն կը ճանչէ, և ժամանակաւ ալ գտնուած է նոյն պաշտօնին մէջ: Չէ՞ մի որ զրկուելիք ուրիշ մ' և է վարդապետ նոյն դրամական դժուարութեան առջեւ պիտի գտնէր ինքզինք, և հարկ պիտի ըլլար անոր համար զատ տեղ մը ու բնակութիւն մը ճարել Խասգեղի մէջ: Դրամական նեղութեան օրերու մէջ ո՞րչափ խնդիրներ կան, մեզ պէս, մեզմէ աղէկ մարդեր, որ գուցէ այսքանն ալ չունին, պատսպարուած սենեակ մը ծոմահայեաց օգտաւէն (?) գիրքի մը վրայ, տաքուկ անկողին մը, և տանտիկին խոհարարներու ձեռքով եփուած պարզ բայց սննդաւոր կերակուր մը: Արդեօք այս չէ՞ բաւական ժամանակէ ի վեր Արժ. Տ. Յուսիկ վարդապետին «տխուր և թաղծեալ» վիճակը Խասգեղի մէջ: Ինչ որ ալ ըսուի Գալֆաեան Որբանոցին անձուկ վիճակին վրայ, չենք կարծեր որ Տ. Յուսիկ վարդապետին ասկէ պակաս խնամ տարուած ըլլայ հոն, Իրաւ, նախանձելի վիճակ մը չէ այս: Բայց չէ՞ մի որ Արմաշի այս յարգելի միաբանէն շատ աւելի անձուկ շատ աւելի խտառապագին պայմաններու մէջ տուայտող եկեղեցականներ կրնան գտնուիլ: Գոնէ անոնց վիճակն ի յուշ ածելով, ինչո՞ւ համար Տ. Յուսիկ վարդապետ քիչ մը աւելի հաւատք, քիչ մը աւելի անձնուիրութիւն չզգայ իր մէջ: Վերջապէս, առանց քարոզչի պէտք է թողուլ Խասգեղ:

* * *

Մեզ համար արդեօք վէ՞պ մ'են այն կրօնաւորի նախանձախնդրութիւնն, Աւետարանական անձնուրացութիւնն, որով ներշնչուած, առաքելական եկեղեցականներ, մոռնալով ընտանիք, տուն տեղ, անձնական դիւրութիւն, կերթան կը մխուին անծանօթ վայրենի տեղեր, կռապաշտ ժողովուրդներու մէջ, աչք առնելով հալածանքներ, մինչ քանի գիւղեր մնացած տեղեր՝ բնիկներուն ձեռքին մէջ բռնամահ կորսնցնելու խիստ հաւանական վտանգներ, բնաւ փոյթ չընելով թէ չակ, ռոճիկ, այլ միայն իրենց եկեղեցականի խղճին գոհացում մը գտնելու անկեղծութեամբ. Բանին Տեառն քարոզիչն ըլլալով այնպիսի երկիրներու, այնպիսի ժողովուրդներու մէջ որք դեռ բառ մը անգամ չեն լսած Յիսուսի Քրիստոսի խօսքերէն:

Ու չկրցեցէք որ այս Առաքելութիւնք կամ Միսիոնարութիւնք մասնաւոր Եկեղեցիի մը սեփական չեն: Բողոքականութիւնն ալ, Հռոմէականութիւնն ալ, և Բողոքականութեան ալ իւրաքանչիւր տեսակը կամ «յարանուանութիւնն» ունին այսպիսի անձնուէր եկեղեցականներ, որք կ'երթեն հոգեւոր կոչում մը կը զգա՛ն իրենց սրտին խորքէն, և յօժարակամ կը ստանձնեն այնպիսի պաշտօններ զորս պիտի մերժէր ամէնէն տարրական խոհեմութիւնը:

Ինչո՞ւ համար մեր եկեղեցականներն են որ երբ պաշտօն մը առաջարկուի իրենց՝ գործի մարդու մը պէս անոր ամէն կողմը կը չափեն կը չափչփեն, պաշտօնին դժուարութիւնները, բերելիք շահն, ելն., մանրակրկիտ քննութեան մը կենթարկեն, և բաղդատ այն է որ կը մերժեն ի վերջոյ: Բացառութիւնները թէպէտ յարգելի են, բայց ամէն անգամ որ գաւառային պաշտօն մը առաջարկուի, կամ նոյն իսկ մայրաքաղաքիս մէջ ոչ այնքան յուսատու պաշտօն մը, մեր եկեղեցականներն ի վաղուց անտի սովորած չէ՞ն միթէ խուսափողական կամ մերժողական պատասխան տալ Պատրիարքարանին:

Ինչո՞ւ այսպէս ըլլայ:

—Աւալիկ հարցում մը որուն ո՛ և է պատասխան մը սիրով պիտի ընդունէինք մեր յարգելի եկեղեցական ընթերցողներուն կողմէ. գի ամէն ժամանակէ աւելի պէտք ունինք մեր եկեղեցականներուն անձնուէր աշխատութեան Հայ Եկեղեցւոյ վայրաւանին հօտին հովուութեան մէջ:

ՆԱՄԱԿԱԳԻՐՆԵՐՈՒՆ

Բիւզանդիոնի տնօրէնին ուղղուած թէ՛ անձնական և թէ գործի վերաբերեալ նամակներ որք ցարդ Ղալաթիա կամ Բերա կ'ուղղուէին, այսուհետեւ պէտք է ուղղուին Պոլսոյ կողմը, Խմբագրատունը, Թիւ 38, Պապը Ալի Ճատտէսի:

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՄԱՐԴԸ

Դրամ շահիլ և բարոյականը պահել, կարելի՞ բան է: Բարոյական մարդն ու դրամ շահող մարդն անջա՛տ նկարագիրներ են թէ երկու յատկութիւնները կրնան միանալ միեւնոյն անձին վրայ:

Շատեր թերեւս պատասխանեն որ բուն թէ ամէն զարգացած մարդ «բարոյականի» տէր է, թէ ամէն տգէտ մարդ կրնայ բարոյականը ոտնակոխ ընել շահու համար: Ասկէ առաջ եկած է այն ընդհանուր գաղափարը թէ զարգացումը բարոյականի միակ պայմանն է: Մարդիկ դարերէ ի վեր բազմաթիւ սխալ կարծիքներ ընդունած էին. այս կարծիքները սերունդէ սերունդ անցնելով ուժովցած ու տեսակ մը հաւատալիքներու կարգն անցած են:

Հաւատալ թէ ամէն զարգացած մարդ բարոյականի տէր է, այդ գաղափար սխալ կարծիքներէն մէկն ընդունիլ ըսել է:

Բարոյականի տէր մարդու մը առաջին պայմանն իր ուղղամտութիւնն է: Դրամ շահիլը բարոյականի հակառակ գործ մը չէ եթէ ուղղամտութիւնով շահուած է: Ամէն ճարպիկութիւն, հնարք, խելացի միջոցներ ներելի են պայմանաւ որ ուղղամտութեան դէմ չը մեղանչեն անոնք: Բայց եկուր տես որ մարդոց համար ուղղամտութիւն բառն ալ յարաբերական նշանակութիւն մ'ունի: Շատեր, այդ խենդ «բարոյական» բառը լաւ մը կը հասկընան իրենց կեանքի զանազան պարագաներուն հետ:

Մէկը, օրինակի համար, իւրենները կըսէ թէ ես այսպիսի գործի մէջ մեծ վնասներ կրեցի մինչդեռ այնչափ չահեցաւ, հիմա միթէ արդարութեա՞ն դէմ գործած կըլլամ եթէ վարպետութիւնով մը չահը կորզեմ այն մարդուն ձեռքէն:

Ուրիշ մը կը խորհի թէ դրամ շահիլը պատուական միջոց մըն է ընկերութեան մէջ զօրաւոր դիրք մը ձեռք բերելու. այդ դիրքը իր տենչն է որուն հասնիլ պէտք է. ի՞նչ փոյթ թէ կը գործածէ այնպիսի միջոցներ որ ուղղամտութեան հակառակ են: — Ուղղամտութիւնը վերջապէս բառ մ'է որ գոյութիւն ունի խօսակցութեան մէջ. ու ճարպիկ մարդը զօրաւոր պերճախօսութիւնով մը կը համոզէ իր բարեկամները: — Յատկութիւններ կան որ անհատի մը համար դաւանանքի կարգն անցած են, եթէ կը փոխէ իր մորթի գոյնը պիտի փոխէ նաև իր այդ յատկութիւնը. ա՛րդ, զարգացումը կուգայ ուժովցնելու զայն, որ եթէ լաւ չէ, այն անձն ալ նկարագիր մը կունենայ որ նոյնպէս լաւ չէ:

Մենք գիւղերու մէջ ունինք հաւատաւոր անհատներ որ բարի են, բայց հարիւրաւորներ ալ կան որ գիտակցաբար ուղղամիտ են: Անոնք տգէտներ են, բայց ուղղամտութիւնը իրենց դաւանանքն է. Ս. Թորոսի անտառէն չորցած տունկ մը չեն կտրեր իրենց օճախը վառելու համար, նոյնպէս դրացիին վրայ ալ զրպարտութիւն մը չեն ընէր անոր վարկը կոտրելու համար: Ասոնք փոքրոգութիւններ որ անծանօթ են այդ տգէտներուն: Դրամ շահիլը անպարկեշտ բան մը չէ բնաւ. ընդհանրական մարդու մը արդար դատաւորութիւնը, իր բնութիւնը, ... ներ արագանք (?) կը պահանջեն գայ: Բայց երբ իր նպատակին հասնելու համար ուղիղ ճամբէն կը խոտորի, երբ հարկի մը առջեւ կը տկարանայ, երբ ուղղամտութեան հակառակ պարագաները իբր սանդուխ կը գործածէ վեր բարձրանալու համար, ահա ա՛յն ատեն մեր առջեւ ունինք անհատ մը որու մէջ վաստակելու ծարաւը աւելի զօրաւոր է քան որ և է գաղափար. այդ անձին մէջ ուղղամտութիւնն ալ չահասիրութիւնն համբրաշխ չեն: Ո՛րչափ բարեկամութիւններ, համաձայնութիւններ խզուած են երբ երկու անհատներէն մէկը ուղղամտութեան դէմ գործած է: Գ. Ա.

ԲԱՐԵԿԱՄԻՆ ԿԻՆԸ

(Գաւառային Բարքերու նկարագիր մը)

Քանի երկու տարեկան առաջ Երիտասարդ մը Արամ Մեսրոպեան, հաստատուած էր Ս... քաղաքին մէջ, իրենց վաճառատան այնտեղի գործերը վարելու համար:

Հայրը զինք յանձնարարած էր իր մէկ բարեկամին ըսելով. «Ձեր զաւակն է, հսկեցէք վրան»:

Բարսեղ աղան, այս էր բարեկամին անունը, քառասունի մօտ մարդ մը, բարեմիտ դէմքով, բայց իր գործին մէջ խորամանկ, չահաղէտ բայց կրօնասէր, պարկեշտ, կը պատկանէր այն դասակարգին որոնք հարստանալէ յետոյ կամուսնանան: Դեռ տարի մը առաջ եղբայրներէն բաժնուած-առանձին կ'ապրէր իր տասնեինը տարեկան կնոջ հետ որ մէկ զաւակ ունեցած ու կորսնցուցած էր:

Բարսեղ աղան, Արամի հօր յանձնարարութիւնը կարդալով «Գլխուս վրայ» ըսած էր. ու այն օրէն սկսած մենտորի դեր կը կատարէր բարեկամի զաւկին նկատմամբ: Ինքն ալ ատենով այն քաղաքին մէջ ապրած, մեծարանք ու սէր գտած էր Արամենց տանը մէջ:

Բարսեղ աղա թէև շուկային մէջ միշտ կը տեսնէր Արամը, կառաջնորդէր զայն իր գործերուն մէջ, բայց կը պահանջէր որ շաբաթը գոնէ երկու անգամ իր տունը գայ: Շաբաթ իրիկուններ, կիրակի և տօն օրեր մեկտեղ կը ճաշէին:

Արամի ներկայութիւնը պզտիկ ընտանիքի ուրախութիւնն էր:

Այսքան մտերմութեան մէջ Բարսեղի կինը Արամին հետ պաւուկ պակի (?) չէր տուած (չէր խօսակցած). Արամ անոր երեսը չէր տեսած: Կարմիր եազման գլխուն վրայ միշտ վար կը քաշէր մինչեւ քիթը, ամէն անգամ որ Արամի ներկայութեանը սենեակ մտնէր:

Ընդունուած սովորութիւնը աւանդ... անբնական բան մը չէր ո՛չ մէկուն համար: Սակայն Արամը մի քանի անգամ յաջողած էր նշմարել այդ յայտ մանկամարդ կնոջ աչքանցելի (?) դէմքը, ճերմակ մորթ, սպիտակ նուրբ շիթեր որ Արեւու կծող ճառագայթները չէին տեսած, խոշոր, պայծառ, կենդանի աչքեր որոց մէջէն հոսող զուարթութիւնը այն հոգին ու ջնջին յատուկ է:

Արամ սկսած էր զգալ աւելի քան խորհիլ: Լուռ վայրկեաններ կունենար որ ատեն սրտին մէջ կարծէնար բան մը զոր ինքն ալ չէր կրնար հասկնալ: Առաջուան խոլ ու անտարբեր զուարթութիւնը հիմա սեղի կուտար զգայնոտ, տաք երեւակայութիւններու: Ա՛լ Բարսեղ աղային տուն երթալը բարեկամական հարկ մը չէր իրեն համար այլ սրտի պէտք մը. Տխեմաք մ'էր Նուքարիայի (?) մը հանդէպ:

* *

Օդոստոսի մէկ կիրակին Արեւը անհնարին բոցերու մէջ կայրեր հողը. Կէսօրուան տաքը հանդուրժելի չէր: Արամ խօսք առած էր քանի մը բարեկամներու մօտակայ գիւղն երթալ: Խօսքը պահեց: Վայրենի ձորի մը մէջ ուր խոզկաղնիներ, նորդենիներ, կաղնիներին հետ ունենին իր գալար ճիւղերը և բաղդին իր անուշահոտ ստուերը կը տարածէր, մեր բարեկամները նստած են կանաչ խոտին վրայ առուակի մը ափը որուն ջուրերը սարերու ակերէն կաթիլ կը վազեն քիչ մը վար գետակի մը կանաչ ջուրերուն խառնուելու:

Զամիչի (?) զուտ օդին տաքցած էր մեր երիտասարդներուն ուղեղը, ջիղերնին սկսած էր թուլնալ, իրենց շուրջը ամէն բան հեշտալի զգացումներ կը դրդէր. դեղձի առուակը սէր կերգէր, չիկաչայլեր սէր կը ճռուողէին, կանաչ դալարիք այդ զգացումը կը վառէին:

Բարեկամներէն մէկը որու մարմրող աչքերուն մէջ ամէն մտածում մեռած էր, Արամին մօտեցաւ, գրկեց անոր վիզը, ականջն ի վեր փսփսաց. «Հոն աշխարհի թէրջանկ (?) մարդն ես, Նարկիզը քուկդ է...» ու խաւերը թափեցան գինովի զրկանքներէն վար:

* *

Կէս գիշերին արթնցաւ Արամ երկու ժամուան տենդոտ քունէ մը. տօթագին գիշեր մը պայծառ աստղերով նշողուող լուսնի տակ: Առաջին գաղափարը որ արթնցաւ իր թմրած ուղեղին մէջ, ցնցեց զինք. —«Հա, ուրեմն կը կարծեն թէ ես բարեկամիս կնոջ հետ...» ու չը համարձակեցաւ աւարտել: Անտխական հասակին մէջ, անկեղծ, խոժոլ սիրով տոգորուած, Նախ սկսաւ զայրանալ աղտոտ մարդերու վրայ որ եղբայրական, մտերմական յարաբերութեան մէջ բան մը տեսնել կուզէին, յետոյ պզտարիմով (?) այդպիսի տարաձայնութեան մը բարոյական հետեւանքը մտածեց ու մրմռաց. «եթէ բարեկամս իմանայ, ինչ աչքով երկու բարեկամ ընտանիքներու համար»:

Կուրը սկսած էր այս կոյս հոգւոյն մէջ. չարունակե՞լ թէ դադրեցնել այս եղբայրական յարաբերութիւնը:

Անկարելի, երկուքն ալ: Սիրտ մը, որ կ'եփէր, հոգի մը որ հրդեհի մը մէջ կը լափուէր:

Որոշած էր, պէտք էր հեռանալ, փախչիլ:

* *

Երկու շաբաթ յետոյ, առաւօտ մը կանուխ, Արամ Բարսեղ աղայի դուռը զարկաւ: Նկած էր մնաք բարով ըսելու. բարեկամն օր առաջ գնաէր գայ: —Բայրդ ներսն է, մտէ՛ք իրեն մնաս բարով ըսելու,» ըսաւ Բարսեղ աղան միշտ լուրջ: Սենեկին դրան մէջ հանդիպեցաւ Նարկիզին, իր աչքերը անոր աչքերուն: Բռնեց անոր ձեռքը դողալով. «մը...նաք...» մնացածը մաքեցաւ. Թաշկինակը բերանը դրաւ հեկեկանքը մը խեղդելու համար, ու դուրս փախչելու, հեռանալու ատեն վերջին խանդակաթ նայուածքով մը տեսաւ մարգարիտէ արցունքները որ կը շողային անոր աչքերուն մէջ: Մխիթարուեցաւ, որովհետեւ համակրող մը ունէր:

ՆՈՒՐՀԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԳՈՐԾՆ ԵՒ ԼՐՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ՕՐԷՆՔՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Մասնիչ Տրէյֆիւսի գործին վրայ Երեսփ. Ժողովոյ մէջ վերջերս եղած հարցաքննութիւնը,—յորում պատերազմական Նախարար զօրավար Պիյյօ մաղ մնաց որ ձախողութեան մատնէր Նախարարութիւնն,—ուրիշ արդիւնք չունեցաւ բայց միայն նորէն Մերակոյտին առջեւ հանել լրտեսութեան օրէնքն, զոր Երեսփ. Ժողովն անցեալ տարի քուէարկած էր: Այս օրինագիծ որ Տրէյֆիւսի մատնութեան գործէն յառաջած մտահոգութիւններէն

ժնունդ առած էր, նպատակ ունէր պետական դաւաճանութեան ոճիրներէն բառնալ քաղաքական հանգամանքն, զոր 1848ի օրէնսդիրները վերապահած էին անոնց, — և մատնիչներուն դէմ մահու պատիժն ի գործ դնելը։ Երբ տեսնուեցաւ թէ Տրէյֆիւս մահու պատիժէն ազատեցաւ, Ֆրանսայի մէջ ամէն ոք գործադրուող օրէնքին վերաքննութիւնը պահանջեց։ Գինովութեան պատճառաւ իր պաշտօնէին վրայ ձեռք վերցնող զինուորին վիճակն ու իր հայրենիքը գիտնալով մատնող Տրէյֆիւսի վիճակն իրարու հետ բաղդատելով, կը հարցնէին թէ ինչ արդարութեամբ այդպիսի զինուոր մը, առանց վարանման, առանց գթութեան, ի մահ դատապարտուելով հրացանի կը բռնուէր, մինչդեռ Տրէյֆիւսի պէս դաւաճան մատնիչները աքսորութեամբ կ'ազատէին մահուան պատժէն։ Այս բան թէ անարդարական էր և թէ անիրաւ, կ'ըսէին։

* * *

Զայս հաստատել յետոյ կը բաւէր խմբագրել ուրիշ յօդուած մը, յայտարարող թէ պետական դաւաճանութիւնը քաղաքական ոճիր մը պիտի չհամարուի, — (1848ի կառավարութիւնը մահուան պատիժը ջնջած էր քաղաքական յանցանքներուն համար) — և մահուամբ պիտի պատժուի։ Փոխանակ պարզապէս այս բանն ընելու, այն առնուած պատերազմական գործոց նախարարը, Զօր. Մէրսիէ, առնելով բարեկամութեան վրայ ընդհանուր [illegible] օրինագիծ մը պատրաստելու, և Տիւփիւի նախարարութիւնը զատ զատ ընդունելով, անոր դրութեան վերաբերեալ շատ քաղաքական հակառակորդներն հրաւիրեց։

Լրտեսութեան օրէնքն այնպիսի կերպով մը պատրաստուեցաւ ըմբռնելու որ ոչ թէ Ֆրանսայի ծախուած մատնիչներուն, ոչ թէ լրտեսութեամբ պարապողներուն, այլ մանաւանդ այն լրագրապետներուն կսպառնար որոնք ծովային և պատերազմական նախարարութեանց գործերուն վրայ գրելու անխոհեմութիւնը գործած էին։

Ընդհանուր կարծիքը, օրէնքը պատժելու էր անոնք միայն որ թշնամւոյն կը մատնէին ազգային պաշտպանութեան գաղտնիքներն։ Ոչ ոք կը կրնար կարծել թէ այս օրէնքը պիտի սպառնար նաեւ այն հայրենասէրներուն որոնք զինուորական կազմակերպութեան մէջ թերութիւն մը, պետերուն մէկ անկարողութիւնը կամ զինուորի պէտքերուն մէկուն պակասութիւնը նշմարելով, յերեւան պիտի հանէին և հրատարակէին։ Մինչ օրէնքը պարտէր գործադրուիլ թշնամւոյն մեղսակիցներուն և արտաքին ծախու գիւրացնող մատնիչներուն դէմ, և ոչ թէ այն ֆրանսացիներուն որոնք կը փափաքին խռովութեանց մէջ բանալ տեսնուած թերութեանց վրայ, և կառավարական ազդեցիկ հսկողութիւն մ'ի գործ դնել տալ։

Սակայն Երեսփ. Ժողովը, իր քուէարկած օրէնքին մէջ, ամփոփելով տրամադրութիւններ մոռցաւ որոնք անուղղակի լրագրութեան դէմ ուղղուած էին։ Եթէ լրագրապետ մը բանակին վերաբերեալ տեղեկութիւն մը հրատարակէր, այն ինչ ճիւղին մէջ տեսնուած թերութիւն մը ցոյց տալով, դատի պիտի քաշուէր պատերազմական ատեանի մ'առջեւ, մինչդեռ լրագրութիւնն է որ Խորհրդարանն ու հանրային կարծիքը կը լուսաւորէ երկրին պաշտպանութեան ամէն գործոց վրայ անուղղակի հսկողութիւն մ'ի գործ դնելով, և ի հարկին թերութիւնները, յանցանքներն ու կրտեսները մատնանիշ ընելով։

Ուստի զարմանալի չէ որ Երեսփ. Ժողովոյ քուէարկութեան հետեւեալ օրն իսկ, բարեկամ լրագրաց տնօրէններն, առանց կուսակցական խտրութեան, ի մի վայր գալով, բողոքագիր մը խմբագրեցին այն յօդուածին դէմ, որ ընդհանրապէս բոլոր քաղաքացիներուն և մասնաւորապէս լրագրապետներուն դէմ ուղղեալ էր։

— Պատերազմական Երեսփ. Ժողովոյ քուէարկած օրէնքը գործադրման զօրութիւն չունի, մինչեւ որ Ծերակոյտն ալ չվաւերացնէ, որ շատ անգամ առաջնոյն գործած սխալները կը դարմանէ։ Երեսփոխանութիւնն, առանց վիճաբանութեան քուէարկած էր ինչ ինչ տրամադրութիւններ որոնք բոլորովին անօգուտ էին հայրենեաց պաշտպանութեան համար, և սակայն կրնային վտանգաւոր ըլլալ բանակին, խաղաղութեան ժամանակ, և ընաւ ալ պատերազմի ժամանակ։ Ուստի հանրային կարծիքը կ'սպասէ Ծերակոյտի ուղղութեան։ Ահա այս պատճառաւ էր որ Ծերակոյտին յանձնախումբն որուն յանձնուած էր օրէնքին նախաքննութիւնը, չափազանց փոփոխութիւններ մտցուց, և [illegible] պարագաներու օրէնքը նորէն [illegible]։ Կը կարծուի թէ Ծերակոյտը բարեփոխելէ յետոյ, Երեսփոխանական Ժողովոյ պիտի վերադարձնէ, և այս վերջինն ալ իր առջի սխալը դարմանելով պիտի քուէարկէ բարեփոխեալ արդիւնքը։ Այս մասին կը խօսին բարեկամ ամէնէն կարեւոր թերթերը։

ԻՏԱԼԻԱ

Իտալական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Կանաչ Գիրք մը պիտի հրատարակուի, որ պիտի պարունակէ Հայաստանի հետ կապ ունեցող հայութեան վերաբերեալ բոլոր պաշտօնագրերը։ Երիթրէէն ամբողջովին քաշուելու մասին Քաէթանի տի Սերմոնէթա դուքսին առաջարկութիւնն, որ պիտի մատուցուի Խորհրդարանին, մինչեւ հիմա ստորագրուեցաւ 285 երեսփոխաններու կողմէ, որոց մէջ կան ընդդիմադիր կուսակցութեան քաղաքական անդամներ։ «Թայմզ» կ'ըսէ թէ մինչեւ որ Անգլիոյ կարծիքը չյանուի, այդ մասին ո և է որոշում մը չպիտի տրուի։ Եթէ Իտալիոյ մէջ հանրային կարծիքը պահանջէ Թողուլ Մասաուան, կը յարէ Թայմզ, այդ տեղ Հաբէշներուն չպիտի տրուի։

— Սէքօլօ լրագիրը կը հարցնէ թէ ինչո՞ւ համար Հաբէշստան ղրկուած զօրքերուն տրուած շքանշաններուն վրայ Ումպերթօ Թագաւորին պատկերը կայ եթովպական թագով։ Ինչ կը նշանակէ այդ թագը. անհամապատասխան չէ՞ կնքուած հաշտութեան հետ։

— Պատերազմականնախարարութիւնը Խորհրդարանին պիտի ներկայացնէ խաղաղական բանակը կազմելու ծրագիրը։

— Ճէնովայէն կը գրեն թէ գաղթականաց թիւը կ'աւելնայ։ Երկու օրուան մէջ 3000 իտալացիներ գաղթեր են ի Պուէնոս Այրէս և 150 Ամերիկա, 3000 ալ Աւստրալիա։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՒԼՂԱՐԻԱ

Ֆէրտինանտ իշխան վերջերս Վիեննա անցած ատեն, Ֆրանց Յովսէփ կայսեր կողմէ ընդունուելու, թէ Վիեննայի և թէ Սոֆիայի մէջ ծանուցուած եղելութիւն մ'է այսօր թէ Աւստրիոյ կայսեր և Ֆէրտինանտ իշխանի միջեւ պաղութիւն կայ։ Իր մէկ հաւնելի ազգականին ամուսնութեան համար ալ իշխանը հրաւէր չստացաւ Աւստրիոյ Արքունիքէն։ Այդ վերջերս մեծագիր [illegible] ցուցուած իր [illegible] Պուլկարիոյ [illegible] նախարար Պետրով [illegible] իշխանը [illegible] Աւստրիոյ [illegible] համար։ Բայց իշխանին [illegible] այնպիսի պատիւ մ'ընելով, կայսրն իր դժգոհութիւնն անուղղակի կերպով յայտնած եղաւ իշխանին։ Ֆէրտինանտ իշխանն իր [illegible] իշխանուհւոյն քով գնաց, որ [illegible] և [illegible] հետ հանդիպելով [illegible]։ Կը [illegible] թէ մայր-իշխանուհին այս անգամ ալ պիտի ջանայ Աւստրիոյ կայսեր հետ հաշտեցնել իր որդին։ Միւս կողմէ, Բելգրադ գնացած կը պնդէ իր հրաժարականին վրայ, և այնքան ժողովրդական եղանակէն այնքան սիրուած նախարար մ'է, որ յաջորդ գտնել դժուար կը լայ։

Պուլկարիոյ մէջ ընտրական պայքարը խիստ սաստիկ է։ Նախարարապետն Գ. Սթօիլօֆ Սոֆիայէն մեկնեցաւ ընտրական մեծ պտոյտ մը կատարելու և պաշտպանողական կուսակցութեան բոլոր ոյժերը միացնելու համար։ Ընդդիմադիր կուսակցութեան պետերը Մ. Մ. Զանքօֆ, Պարտալէօֆ, Կրէքօֆ ու Թօտօրօֆ մէկ քանի օր առաջ արդէն մեկնած էին՝ ազատական կուսակցութեան բոլոր ձայները հաւաքելու համար։

— Գալով Արեւելեան Ռումելիի երեսփոխանաց՝ Մ. Մ. Վելիչքօֆ, Մատարօֆ, Պօպչէֆի ու Կէշօֆի, այս վերջինները անհամապատասխան հակումներ ունեցան. մէկ մասը կառավարութեան կողմը կը հակի և միւսն ալ ընդդիմադիր կուսակցութեան։ Ընտրական պայքարին արդիւնքն ի մօտոյ յայտնի պիտի ըլլայ։ Մ. Սթօիլօֆի յաղթութիւնը գրեթէ ապահովեալ է։

— Ռուսիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ կատարուած բանակցութեանց [illegible] համաձայնութիւն մը գոյացած է [illegible] կարգադրելու համար [illegible]։ Պուլկար կառավարութիւնն [illegible] պիտի [illegible] Ռուսիոյ [illegible] խնդիրը յետոյ պիտի կարգադրուի։

ՊՈՒԼՂԱՐՔ ԵՒ ՅՈՅՆՔ

Աթէնքի լրագիրք Մակեդոնիայէն առնուած տեղեկութիւններ կը հրատարակեն, որոց համեմատ Լանկազանի [illegible] մէջ Պուլկարները [illegible] յոյն [illegible] սպաննուած [illegible] եղած է։

ԵԳԻՊՏՈՍ

Պէյթ-իւլ-Մալի [illegible] և [illegible] կառավարութեան մէջ [illegible] գործոց [illegible] երկու [illegible] և կը [illegible] այն մասնակցութեանց մէջ [illegible] պաշտօնէիր։

ՍՈՎԸ Ի ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Ցորենագին [illegible] Պոմպայի և Տէքքանի նահանգներուն մէջ, և [illegible] սկսան խնալ։

— Երբ փոխարքայ Լորտ Էլկին իր տեղէն Պէնտիրի քաղաքը մտաւ, անձրեւ սկսաւ, և ժողովուրդը, բարի նշան մը համարելով զայս, [illegible] ընդունեցին զինքը։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Սոսկալի մրրիկ մը ծագեցաւ Աթէնքի մէջ. Պիրէոսի հետ հաղորդակցութիւնը ընդհատեցաւ. Երկաթուղւոյ շատ մը [illegible] Աթէնքի [illegible] գործարանը բոլորովին կործանեցաւ։ [illegible]։

ՎԱՏԻԿԱՆ

Պապն իր ներկայութեան ընդունեց Վատիկանի ֆրանսական դեսպան Մ. Բուալըլ, և տեսակցութիւնը մէկ ժամէ աւելի տեւեց։ Դեսպանը յետոյ իր կինը ներկայացուց Պապին, որ կէս ժամու չափ տեսակցեցաւ անոր հետ։

— Կարդինալ Հօհէնլօյի Թուղթերու մէջ կայ Գերմանիոյ արդի նախարարապետ իշխան Հօհէնլօէի նամակները, որք գրուած են 1870էն առաջ, երբ իշխանը Պաւիէրայի նախարարապետ էր։ Այդ նամակներով իշխանը միշտ յորդոր կը կարդայ աղդու կերպով աշխատիլ պապական անսխալութեան դէմ մարտնչելու համար։

ՔՈՒՊԱ

Լիպէրալի թղթակիցն ի Հաւանա գնաց զօրավար Վէյլէրի մօտ՝ ի Բենարտել-Րիօ և երկար տեսակցութիւն մը ունեցան։ Զօրավարն ըսաւ թէ կը պատրաստուի գործադրել երեք [illegible] և թէ կը յուսայ շուտով ի գլուխ հանել նահանգին [illegible]։ Վէյլէր զօրավարն ըսաւ նաեւ թէ [illegible] ապստամբութեան [illegible] Բենարտել-Րիօ. [illegible] ապստամբներուն [illegible] Սպանիոյ։ Զօրավարը յայտնեց նաեւ թէ Բենարտել-Րիօն [illegible] Հաւանա [illegible]։

ՓԻԼԻՓԵԱՆ ԿՂԶԻՔ

Փիլիփեան կղզիներու [illegible] ընդհանուր կառավարիչը Մադրիտ [illegible] թղթակցի մը [illegible] Մանիլայի մէջ [illegible] երկու հարիւր զինուոր կը պաշտպանէին այդ տեղը. ապստամբներու [illegible] 25,000 որոց 10,000ը լաւ զինուած են։ Ապստամբները ամէն պէտքերնին հոգալով նոյն իսկ եկեղեցական նախարար մ'ալ ընտրեր են։

ՉԻՆ

Գերմանական [illegible] Չինու [illegible] Վիլհէլմ Բ. [illegible] Չինու կայսեր։ Վիլհէլմ կայսր [illegible] Չինական բանակը վերակազմելու պաշտօնը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պէրլինի լրագիր մը կը ծանուցանէ թէ Բիսմարք իշխանը [illegible] Մօրկան Տօնկօյա պիտի [illegible] հրատարակութիւն [illegible]։ Հարցաքննութեան [illegible] է նաեւ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութենէն։

ԱՆԳԼԻԱ

Թայմզ պաշտօնական աղբիւրէ կիմանայ թէ արեւմտեան Հնդկաց անգլիական գաղթականութիւնք խնդրած են անգլիական կառավարութենէ հարկ եղածն ի գործ դնել շաքարագործութեան համար, որ տագնապալի կացութեան մէջ կը գտնուի։ Թագուհւոյն կառավարութիւնը այժմ կուսումնասիրէ ծրագիր մը, որով [illegible] յանձնաժողով մը [illegible] տեղւոյն վրայ քննութիւն կատարել տալ այդ մասին։

ՊԵԼԺԻԿԱ

Կը հաւաստեն թէ Օրլէանի դուքսին Պրիւսէլ ժամանելուն պաշտօնական ընդունելութիւն տեղի չպիտի ունենայ։ Դուքսն ու դքսուհին օթեւան մը պիտի իջեւանին։ Օմալի դուքսն ալ Պրիւսէլ պիտի երթայ [illegible]։

— Անվերսի մէջ մեծ հրդեհ մը պատահեցաւ, Մ. Բարէնի [illegible] գործարանն, ուր 150 գործաւորներ [illegible]։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Հոլանտայի Վիլհէլմին Թագուհւոյն ամուսնութեան համար [illegible]։ [illegible] Թագուհւոյն [illegible] Անգլիոյ Թագուհւոյն [illegible] Վիլհէլմին Թագուհւոյն [illegible]։

ԿԱԼԵՍԻ ԻՇԽԱՆԸ

Վիքթորիա Թագուհին մեծ խնամք ունեցած էր որ իր զաւակները մէկ մէկ արհեստ սորվին։ Կալեսի իշխանը կօշկակարութիւնն [illegible]։

ԺԱՆՏԱԽՏ

Հարաւային Աֆրիկէի մէջ ժանտախտ [illegible] անասուններու [illegible] անգլիական կառավարութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնէ [illegible]։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԵՇԹԱ, 27 Նոյեմ. — Խորհրդարանի [illegible] կարգադրուած [illegible] թէ բոլոր [illegible] Աւստրիա-Հունգարիոյ

---

(11)

ԹԵՐԹՕՆ «ԲՅՈՒԶԱՆԴԻՈՆԻ»

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐԸ

ԿԱՄՔԸ

Այն տանն [illegible] բնակարան մը, և որոնք [illegible] քաղաքին [illegible] Բասիլ և Գորթէօյի անտառներուն միջեւ, հօրն ափանց վրայ, [illegible] Գուստաւ-լը-Րուա, որ սիրուն պարտէզներով միացած էր [illegible] երկու անտառներուն հետ, և զոր կալուածատէրը կը հաւնէր մէկ տարւան համար վարձու տալու։ Եթէ ախորժելի [illegible] վերջը պիտի գնուէր կալուածը։ Զարտէն [illegible], որ սակայն այնքան խորամանկութեամբ [illegible] ըսէր, [illegible] էր թէ [illegible] համար վարձած կալուածին մէջ [illegible] Գերմանացիներ կային, և Տելին [illegible] քաղաքը [illegible] վրայ մտած էր։ Սակայն [illegible] վրայ [illegible] էր։ [illegible] պահնէր սիրուն բոլոր մշտվրայ, [illegible] երեք փարսախ հեռու։ [illegible] կը տեսնուէր [illegible] Լուի մայր եկեղեցւոյ [illegible] սլաքը [illegible] մօտն [illegible]։

— Սակից, զետակով մը, պիտի [illegible] մինչ ի միասին [illegible] ըլլանք, և գնէ [illegible] մէջ պիտի [illegible]։ [illegible] երեք [illegible] ժամ [illegible] պիտի [illegible]... Եւ [illegible] նորէն [illegible] հետ [illegible] պիտի գամ [illegible]։

Տէլին էրօ վարձեց [illegible], [illegible] կարքերը, գործաւորները, [illegible] բնակարանները [illegible] համար պէտք եղած կարասիները, և վերջապէս իր հանգստութիւնը գտաւ։ Գերմանացիներէն ախորժեցաւ, նոյնքան իր [illegible] սիրոյն վերադարձը և որ քան այն մասնաւորութեամբ թէ Լուի [illegible] էր այս գլուխներուն։ Իսկ Լուի, այդ միջոցին, իր կոչածէն աւելի «կը խօսէր» իր ուսմանց և [illegible] ժամերէն, [illegible] մնացորդութեան չնորհիւ, որոնք մինչեւ իրենց [illegible] եղած էին զլանլներով և գրամով։ Եւ օրերը կ'անցնէին, [illegible] մէջ, [illegible] և [illegible] Բարէլի մէջ [illegible] հանգչեցներով։

Պուաստլի մէջ տրամադրած մը, կար, և, երբ [illegible] ամիսն եկաւ, Բէլն էրօ որ վեց ամսէ ի վեր խօսել ձեռաց ած էր իր մօր ամէն [illegible] ներուն, որ կ'առնէր զինքը Պուասիէ գալու, վերջապէս [illegible] իր [illegible] թիւնը փոխադրել։

Երկրի [illegible] անոր [illegible] ներս մտաւ [illegible] թէ այսու [illegible] պիտի անցնէր. Եւրէս երկու ժամ [illegible] էր Բարիզէն՝ ուստի Պուասիէ միայն ամառուան մէջ բանտարկուիլ չէր ներչանակեր։ Մեծագործն կեանք մը վարելու [illegible] և արտաքին վարութիւն մը յառաջ բերաւ այս զատագային [illegible] մէջ։ Ակումբներու հետ ունեցած յարաբերութեանց շնորհիւ, քանի մը [illegible] Գանօթ [illegible], որոնք պարտուկութիւն [illegible] մասն իրենց հետ բաժնել։ Պուասիէի մէջ իր սաւառնակի [illegible] վրայ [illegible] յառաջ չանաչ [illegible]։ Բայց կանոյ տարին, որոյ միակ [illegible] էր պատանի Էրօ, անտանելի երեւցաւ։

Երկրին մէջ [illegible] շրջակայ գիւղականերուն կենաց ու աղջկներն ձրի [illegible], և Պուասիէի ընդունելութեան իրենց [illegible] Մէկ [illegible] իր սիրուն բարեմասնութեամբն, և զաւակը պարզմտութեամբն հաճոյ թուեցաւ։ Իսկ [illegible] աւելի յաճախ զրոյցն էր քան զօրանոցը, իր պաշտօնին մէջ [illegible] թէեւ իր հօրը [illegible] ըլլայինէ Զինուորական [illegible] կը երկար [illegible] հանդարտութեամբ [illegible] ժամանակն [illegible] կը [illegible]։

Բէյէն էրօ, որ վայելչասէրներու մէջ մասնակցէին վեր, ձի [illegible] էր, [illegible] կազմակերպել։ Անոնց [illegible] անտառներուն ալ էր, և առաջու հողն [illegible] քանի [illegible] կը յարմարէր։ Բայց [illegible] ժամանակը [illegible] այլեւ որսականչներու [illegible] կը պտուէր։ Ուստի հարկ եղաւ քանի մը [illegible] մնալով չաշտօնն [illegible] անոնց պաշտօնն [illegible] նամակներու պատրաստումը։

Լուի, որ առաջնակարգ ձիաւոր մ'էր, իր պետերէն միօրինակ կերպով հեռի կը կենար այս [illegible] միջոցին, ուր կրնար յաղթել իր հօրենական ազնիւ [illegible] շնորհիւ։ Տասն նուրբ [illegible] կը տանէր որ կարգած [illegible] անոնց որոնք թէեւ Պուասիէի մէջ սիրելի, սակայն Եւրէօյի մէջ կրնային խօսակցիլ բըլլալ։ Ամէնուն հետ մէկտեղ ճամբայ կ'ելլէր իր պարզ զինուորի հագուստով, որպէս զի իր հագուստին վայելչութեամբն յետին [illegible] թագաւորին նախանձը չշարժէ, և հետզ վայրկեան [illegible] պրծանելէ ետքը, [illegible] մը ճամբան կը [illegible] էր և անտառին մէջ կ'անհետանար [illegible] Թէքալով որ [illegible] սառոյց մասը սպրծած ի Թուղթերուն հետքին վրայ։ Այսպէս [illegible] անտառներուն [illegible] կամարին տակէն կիրթող ճամբաներու [illegible] իր ձիուն [illegible] կոխկռտելով, և փշոտ [illegible] ճիւղերուն տակ ծիծ [illegible] կիւլն հեռաւոր կողմ մաքի կըներ [illegible] վրայով։

Դաշտին եզերքը կանգ կ'առնէր, [illegible] մը կողմն վրայ կը նստէր, և առանց [illegible] քնարեր [illegible] մէջ անշարժ կը մնար, դիտելով քաղցրանուէր [illegible] ուղղւած գեղեցկոյն գորտնները։ [illegible] փոշին [illegible] երկիր կը հղանէր, և այս խորին անդորրութիւնն իր ամփոփական կեանքին մեծապորդ հաճոյքներէն կը համարէր զինքն հեշտութեան։ [illegible] փոխառնութեան վրայ զարմացած կ'երազէր, և երբեմն ալ կանկարծ կը մտածէր թէ [illegible] այս ամփոփերն մէջ, պատանեկան երազներ, նիկոլա [illegible] ծակած ծեղեն և [illegible] անիւ [illegible] անոր հանդուրժելու [illegible] Այս [illegible], գործավալի և միակ ընտանութիւնը [illegible] կ'ըրար ի բարին [illegible]։ [illegible] յայս կեանքի [illegible] մը պիտի բուէր այս [illegible], [illegible] էր, [illegible] սիրուն և բարի [illegible] [illegible], որ [illegible] անոր [illegible] սիրելու [illegible]։ Բայց իր մեծ մայրը պէտք եղած միջոցներն [illegible] այդ ազդեցութիւնն ի գործ դնելու համար, և հայրն ալ իր [illegible] խստամբեր կեանքին փոխարէն ա՛յնքան անձնասէր եղած էր կենաց վայելքներուն, որ իր [illegible] անոր [illegible] էր։

Օր մը, զրօսական պտոյտ մը կազմակերպուած էր անտառն [illegible] նախաճաշելու համար, Բրէմոնթրէի [illegible] աբբայարանի մ'աւերակներուն մօտ, որ հնախօսներուն հանրածանօթ է Սէն-Վիլլֆրանս անուամբ։

(Շարունակելի)

յարաբերութիւնք բարեկամական են։ Ջերմագին խօսքերով կը յիշատակէ Ֆրանց-Եոզէֆ կայսեր կողմէ Ռումանիոյ արքունեաց տրուած այցելութիւնն, ինչպէս նաեւ ամբողջ երկրին կողմէ իրեն եղած ջերմագին ընդունելութիւնը։ Ի վեր կը հանէ նաեւ Սերպիոյ Թագաւորին այցելութիւնը ի Վիէննա, ինչպէս եւ Ցունաստանի հետ բարեկամական յարաբերութիւնները։

ՀՌՈՄ. — Սերպիոյ Թագաւորն, արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ նախաճաշի մը ներկայ գտնուելէ ետքը, իր հետեւորդաց հետ պալատական կառքերով սերպիական դեսպանատունը գնաց։ Ցետոյ մասնաւոր կառքով Վատիկան գնաց եւ Պապին հետ տեսակցեցաւ։ Թագաւորը Վատիկանի մէջ արքայական պատիւներով ընդունուեցաւ։ Գրեթէ երեք քառորդ ժամ առանձին մնաց Պապին քով։ Ցետոյ իր հետեւորդները ծանօթացուց։ Ունկնդրութենէն ետքը, Թագաւորը գնաց այցելել Ռամբոլլա կարդինալը։ Վատիկանէ մեկնած ատենը, զինուորական պատիւներ տրուեցան Աղէքսանդր Թագաւորին։ Երեկոյին Թագաւորը դիւանագիտական ճաշի մը ներկայ գտնուեցաւ արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ։ Ճաշէն ետքը, Քուիրինալի թատրոնը գնաց, ուր չքեղ ներկայացում մը կը տրուէր ի պատիւ իրեն։ Թագաւորը վաղը Ծարոյի կ՚ուղեւորի, ուսկից երկուշաբթի պիտի վերադառնայ։ Զբօսցի մը նայելով, խնդիրը է Պապին որ կաթոլիկ եպիսկոպոսութիւն մը հաստատէ ի Պելկրատ։

—Ումպերթօ Թագաւորն եւ Սերպիոյ Թագաւորը չքեղ զօրահանդէսի մը ներկայ գտնուեցան։ Նէս օրէն վերջ, Աղէքսանդր Թագաւորը Շարոյի ուղեւորեցաւ. Ումպերթօ Թագաւորն ալ նոր ուղեկցեցաւ մինչեւ կայարան։ Հրաժեշտի ողջոյնները յոյժ սիրալիր եղան։

ՓԱՐԻԶ. — Ֆրանսական Ակադեմիան կուտէր 10,000 ֆրանքի մրցանակը տալու արտաքին գործոց նախարար Մ. Հանոթոյի, կարդինալ Ռիշըլիէօյի վրայ գրած պատմութեան համար։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՄՆ
ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ
ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԻՐԱՏԷՆ

Դատական և կրօնական գործոց նախարարութիւնն երէկ երիկուն պաշտօնագրով մը Ամեն. Տ. Մաղաքիա Ս. Հօր հաղորդեց այն կայսերական Իրատէն որ կը վաւերացնէ Ն. Ամենապատուութեան ընտրութիւնն ի Պատրիարքութիւն Հայոց Թուրքիոյ։

Նոյնհետայն պաշտօնագիր մ՚ալ ուղղուեցաւ նաև Ս. Տեղապահին։

* * *

Այս բերկրալի ակնոյս տարածուած լուրն որ Արդարութեամբ պիտի թողլ Ն. Կ. ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ բոլոր հաւատարիմ Հայ հպատակներուն, որք արդէն ցնծութեամբ ողջունեցին էին Ազգին այնքան սիրելի և ճշմարտելի պարկեշտ և պատուական եպիսկոպոսին ընտրութիւնն ի Պատրիարքութիւն Հայոց Թուրքիոյ։ Այս առթիւ եւս, հետեւաբար, «Բիւզանդիոն» կը փութայ խնդակցիլ ԱՄԵՆ. Տ. ՄԱՂԱՔԻԱ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀՕՐ, մաղթելով անոր ամէն յաջողութիւն եւ բարօրութիւն իր փափուկ եւ դժուար պաշտօնին մէջ։

ԽԱՍԳԵՂԻ ՀԱՄԱՐ

Ի պատասխանի մեր Դշ. օրուան խմբագրականին որով յորդորած կը յանձնարարէինք վերաբանալ Ս. Ներսէսեան վարժարանը, մեզ լուր տրուեցաւ շաբաթ օր որ եթէ լուրջ ձեռնարկ մ՚ըլլայ վերաբանալու այս դպրոցն և Թաղին աղքատիկ խեղճ տղաքն հոն ամփոփելու, Ս. Փրկիչ Ազգ. Հիւանդանոցին եղած մարդասիրական օգնութեան նման նպաստ մը կրնայ ըլլալ վարժարանին կամ դասատուի ամսականը ճարելու համար, և կամ աշակերտներուն ցերեկը պարզ ճաշ մ՚ընել տալու համար դպրոցին մէջ։ Դու քեզ օգնէ, Աստուած ալ կօգնէ քեզ։ Այս պատուական խօսք մասնաւորապէս Խասգեղի վարժարանին համար առաջադրելու երեւոյթ ունի։ Բայց նախ և առաջ, պէտք է քաղոզէ մը գտնել Խասգեղի, գլուխ կանգնելու համար այս մարդասիրական վեհ բարեգործութեան գործին։

Թէպէտ վերջին օրերս գագրած էր Խասգեղի կապոտներէն հաց բաշխումը որ երբեք ամիսէ ի վեր կը շարունակուէր, բայց այն կարծեցեալ կողմէ եղած գժտութեան վրայ, Կայս. Կառավարութիւնը վերստին հրամայեց Պէլէտիէին որ հացի բաշխումները շարունակուին, և այս հրաման գործադրուեցաւ անմիջապէս։ Տարակոյս չկայ թէ այս նպաստին մեծ պէտք ունին այնպիսի ընտանիքներ որք հաց բերող չունին ինչպէս և այն ընտանիքներ որոց այրերը գեղ պարապ կը պտըտին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
Փոխանորդութեանս Ազգ. Պատրիարքարանի

Ցառաջիկայ հինգշաբթի օր, Նոյեմբեր 21, տօն է Ընծայման Ս. Աստուածածնի ի տաճարն եւ կիւրակէ։

Որ ծանուցմի մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց Գաւառներուն Քահանայից և ժողովրդեան ի գիտութիւն թէ նոյն օրը կատարուելիք նշանախօսութիւնները, նոյեմբեր 23, յաջորդ շաբաթ օրը պիտի կատարուին։

16 Նոյեմբեր 1897

Պատրիարքարան Հայոց (Կնիք)

Գուռ Ձարու

Գոհութեամբ կիմանանք թէ Պարսից Վեհ. Շահը պարգեւած է Առիւծ և Արեւ պատուանշանի Գ. աստիճանը Հիւլէթի Կ. Պոլսոյ պարսկական դեսպանատան թարգմաններէն Շամասմճեան Գրիգոր էֆէնտիի, որ Արթաքիան Նէժրուշի Կ. Պոլսէն մեկնելէն ի վեր կը վարէ պաշտօնավար։

ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԻՒՑԵԱՆ

Հանրածանօթ Ծաղկաւեան և զարդարող հարսներու մօտեր Գալաթիոյ խանի անկիւնէն փոխադրուած է Զաքմաքճըլար եօքուշ Մեծ Նոր խան վարի յարկ թիւ 47, ուր կը վաճառէ հարսերու համար ծաղկեփթթոցներ, քօղեր, ձեռնոցներ, կոշիկներ եւն. և կը զարդարէ հարսի մօտեր վայելչական ճաշակաւոր համեստ գիներով։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Նապլուս գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Ծիսաէի կուսակալի տեղակալ Շէֆիք պէյ։

Երկէրի գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Նապլուսի կառավարիչ Ճէվտէթ փաշա։

Չօրում գաւառին Նախանգ անուանեցաւ Սիվրիհիսարի նախկին Նախանգ Պէհաէտտին էֆէնտի։

Էրզրումի նահանգին Անթապ կամ Թօթամ գաւառակին Նախանգ անուանեցաւ Ալի Րիզա էֆէնտի։

Սըվազի նահանգին Ազիզիյէ գաւառակին Նախանգ անուանեցաւ Սուրմէնէյի նախորդ Նախանգ Սիւլէյման Ֆահմի էֆէնտի։

Խարբերդի նահանգին Պիթլիսքէ գաւառակին Նախանգ անուանեցաւ Քէմախի նախորդ Նախանգ Ապտուլլահ Ֆահմի էֆէնտի։

Պալաթ ամսեան տրուեցաւ Պոլսոյ վերաքննիչ ատենին առաջին նախագահ Ճէլալ պէյի։

Իւրաքի առաջին ամսեան Մալիյէի առաջին արկղակալ Խալիլ պէյի և Վճռաբեկ ատենին անդամներէն Հիլմի էֆէնտիի։

Բ. կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Պուլկարիոյ Օսմ. Գումիսէր Նեճատ պէյի։

Բ. կարգի Մէճիտիյէ Ռէժիի խորհրդականներէն Հասիպ Մէհաէտ էֆէնտիի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

Վեհ. Սուլթանին բարձր հովանաւորութեամբ կազմեալ զինուորական հաստատութեանց Նպաստաչոպ մասայց յանձնաժողովոյ կողմէ կատարուած հանգանակութեան գումարը հասած է 869,080 ղրուշի։

—Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսչութիւնը հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ ծանոյց ամբողջովին գործադրել օրինաց այն տրամադրութիւնն թէ նամականց եւ շրջուն պաշտօնէից տրուած նամակներուն վրայ փակցուելիք դրոշմաթուղթերը պէտք է տէրերուն կողմէ փակցուին եւ պաշտօնեայք անոնցմէ աւելի կամ ալ դրոշմաթուղթերու ջնջման ու կնքման գործողութիւնը։

ԻՄԹԻԱԶԻ պատուանշանի ոսկի շքադրամը տրուեցաւ Քաղաքապետ Րըստէմ փաշայի։

ԿԱՐԵՒՈՐ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ ՄԸ. — Այս խորագրոյն տակ «Իգտամ»ի մէջ կը կարդանք՝ հեռագրական մասնաւոր տեղեկութեան մը համաձայն, Վանայ նահանգին մէջ ձերբակալուեր ու դատական խնամութեան յանձնուեր են Պարսկաստանի Ալուշանլը Աշիրէթէն տասնեւութ անձեր, որք մէկ քանի անգամներ սահմանագլուխն անցնելով մարդ սպաննած, աւազակութիւն ըրած և այլ այդ կարգի չարիքներ գործած էին։

ՀԱՅՑ գինն որոշելու պաշտօնը յանձնուեցաւ յատուկ յանձնաժողովի մը, զոր պիտի կազմեն հացագործներու արհեստավարժական ժողովէն, հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն, Քաղաքապետութենէն և երկրագործական նախարարութենէն քանի մը անդամներ։

ՄԻՆԱՇՆՈՐՀ. — Կայսր Իրատէի մը համաձայն, Մինաշնորհ տրուեցաւ առողջապահական քննիչ Պօնիօֆալի փաշայի ու Մ. Օկիւսթ Բօզաքէրի Կ. Պոլսոյ մէջ գործարան մը հաստատելու հոտեցինաց և արդուզարդի պատրաստութեան յատուկ նիւթերու համար։

ՎՏԱՐՈՒՄՆ. — Աժանս Նասիօնալի կողմէ Համպուրկէն ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Թօմսոն անուն խռովարար մը աքսորուած է։ «Իգտամ»ն կը կարծէ թէ այդ անձ ծանօթ խռովարար Թումանեանն է, որ քիչ առաջ Գերմանիա գացած էր։

ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՄԱՆՔ. — Թուրք լրագրաց մէջ կը կարդանք թէ Անատոլուի նահանգներուն մէջ բարենորոգմանց գործադրութիւնը փութացնելու պաշտօն ունեցող բարձր յանձնաժողովոյ, որ ներքին գործոց նախարար Մէմտուհ փաշայի նախագահութեան տակ կը գտնուի, և որոյ անդամոց թուոյն վրայ վերջերս կարեւոր յաւելուածներ եղան կայսերական հրամանաւ, բարենորոգմանց ծրագրին տրամադրութիւններէն մեծ մասը գործադրել տալու յաջողեր է, մանաւանդ Խարբերդի, Տիարպէքիրի նահանգներուն և Մարտինի գաւառին ոստիկան զինուորութիւնը լրանալու վերակազմուեր է բարենորոգմանց ծրագրին համաձայն, և ուրիշ գաւառներու մէջ ալ նոյն ընդ հետ ի գլուխ պիտի ելնէ։ Նոյնպէս ըստ բարենորոգմանց ծրագրին, վեց գաւառաց մէջ տրոց նոր հաւաքիչներ կարգուեր են և հիմա Վանայ նահանգին տրոց նոր հաւաքիչներուն ընտրութեան ձեռնարկուեր է։ Նմանապէս, ոստիկանք, առանց ազգի և կրօնի խտրութեան, բոլոր օսմ. հպատակներէն պիտի ընտրուին իրենց թուական համեմատութեան համեմատ։ Ըստ այսմ, Սվազի, Տիարպէքիրի և Էրզրումի նահանգներուն մէջ ընտրուած խառն ոստիկանք այժմէն իրենց պաշտօնին ձեռնարկեր են։ Բարենորոգմանց ծրագրին տրամադրութեանց մին ալ սա էր որ, նահանգաց կուսակալական կանոնագրին 11րդ և 12րդ յօդուածոց համաձայն, նախնական քննիչ մարմիններ և կալուածական հեռոներ քննելու համար կալուածական յանձնախումբեր պիտի հաստատուէին։ Այս մարմիններն ալ գրեթէ բոլոր գաւառաց մէջ ընտրուեր և իրենց պաշտօնին ձեռնարկեր են։

Այս բարենորոգմանց բարձր յանձնաժողովը, Վեհ. Սուլթանին փափաքանաց համաձայն, կըսէ «Իգտամ», յաջողեր է այն բարենորոգումներն ի գլուխ հանել, որոնք ընդհանուր գոհունակութիւն պատճառած են։

—Դատական նախարարութեան պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ քննելու նահանգաց դատական քննիչներու կողմէ ղրկուած տեղեկագիրները։

ՉՕՐՈՒՄ գաւառին տրոց պաշտօնեայ կարգուեցաւ Գիւմիւշխանէի տուրքի պաշտօնեայ Ալի Րիզա էֆէնտի և անոր յաջորդեց այս վերջնոյն քարտուղար Աթաուլլահ էֆէնտի։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ աւստրիական հիւպատոս կարգուեցաւ Մ. Էմիլ տը Հերց։

ԱՌԱՋԻՆ ՁԻՒՆԸ. — Աւզի օրն և մանաւանդ երէկ Կ. Պոլսոյ մէջ բաւական մեղմ օդ մը կար։ Երէկ այնչափ տաք էր որ կարելի էր ... պտոյտներ կատարել. գիշերը ժամ 2էն ետք հիւսիսային սաստիկ հով մը սկսաւ անձրեւով։ Առաւօտ Կ. Պոլսոյ բնակիչք անակնկալ մը հանդիպան երբ տեսան թէ գրեթէ թիզի մը չափ ձիւն տեղացած էր։

ԷՐԶՐՈՒՄ փոխանորդ Համիտիյէ զօրաց գունդապետներէն որ պէտք տեսնուելով նախապէս ի գլուխ կոչուած էր, կայս. Իրատէի մը համաձայն ցրուեցաւ։

ԴԱՏԱԿԱՆ ՔՆՆԻՉՔ. — Էրզրումի և Վանայ նահանգաց դատական քննիչները Թայեար էֆէնտի ու Եօրկաքի էֆէնտի անցեալ հինգշաբթի Պէյրութ ժամանեն և մէկ քանի օր հոն մնալէ յետոյ ճամբայ ելեր են Բաղէն ի Պէքիմ ու Թօփհանէ գաւառակներն երթալու համար, ուր քննութիւններ պիտի կատարեն իրենց պաշտօնին բերմամբ։

Պ. ՖՕՆ ՔԱԼԻՉԷ. — Կ. Պոլսոյ աւստրիական դեսպան Պ. Ֆոն Քալիչէ, որ Եգիպտոս կը գտնուի, ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի դառնայ։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ դեսպանատունը Բ. Դուռնէն խնդրեց Թօշկիրեի պարսկական նորընտիր ընդհանուր հիւպատոս Ծերէճալլահ խանի հրամանագիրը։ Ծերէճալլահ խան վաղը իր նոր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։ Նորընտիր հիւպատոսը երբեմն վարած է Կ. Պոլսոյ դեսպանատան երկրորդ քարտուղարի պաշտօնը և վերջին անգամ ալ Պաթումի ընդհանուր հիւպատոսն էր։

ՃՐԱԳԱԹՈՒՂԹ. — Պէտք առ ... երկաթուղոյ գծին վրայ վերակառուցանելու և կարգադրելու փոխադրութիւնը, այնպէս որ ... նախագահի ... վերաքննութիւնը ... թեկնութիւնը։

ՀԵՌԱԳՐԱԹԵԼ. — Թէնէտոսի և Բիգայի միջեւ գտնուած հեռագրական ընդծովեայ թելին, որ նոյեմ. 9/21 էն ի վեր խզուած էր, շինուեցաւ և հաղորդակցութիւնք վերսկսան։

ԱՅՏԸՆԻ նահանգին ձիթապտուղի տասանորդի տուրքը աճուրդով 12,300 ոսկւոյ եղեր է, սակայն տակաւին չէ յանձնուեր, որովհետեւ խնդրոյն մէջ եղծ վար է։

ԲԵՐԱՅԻ նախնական դատարանին համար նոր հարցաքննիչ դատաւորներ պիտի կարգուին։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ. — Հայ խռովարարաց մասնախմբին խումբ անդամ ըլլալնուն կասկածուած Ալեքսան Ալիքեան Գօթանեանի և այլոց ընկերներէն Ալեքսանդրի տրիս Սիմոնի կապանքեան, 21 տարեկան, և Արմենակ Մրքեայ, 23 տարեկան, ոսկերիչ Կարապետ, 35 տարեկան, Մնացականեան Օննիկ, 30 տարեկան, Եղիազարեան Կարապետ, 24 տարեկան, Եղիազար Կոլալը Գասպար, 36 տարեկան, Զէյթունցի Միհրան, 33 տարեկան, Զարեհ, 16 տարեկան, Միսաքեանց Հայկ, 25 տարեկան, ... Սերովբէ 32 տարեկան, Նազարեթեան Միհրան, 25 տարեկան, և Բերայի Գրիգորեան Թադէոս 50 տարեկան, այս վերջնոյն կինը Հռիփսիմէ և անոր որդին Կարապետ և ... 18 տարեկան, և Խաչատուրեան Արմենակ, 24 տարեկան, — Երզնկացի Սիմոն Հայրապետեան, 25 տարեկան, որոնք ամբաստանուած են թէ ռումբ շինած զէնք բաժնած և բաժանորդ արձանագրած են, ցարդ ձերբակալուած չըլլալով, Եղեռնական ատենին նախագահն կրկին անգամ ըլլալով 10 օր պայմանաժամ կուտայ անոնց, որ ի դատարան ներկայանան, ապա թէ ոչ օրինաց դէմ անսաստող համարուելով, ըստ այնմ ի բացակայութեան պիտի դատուին, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուին, իրենց ստացուածները արգելքի տակ պիտի դրուին, մինչեւ որ վերջէն դատ ընծայուելու իրաւունք պիտի չունենան։

—Անցեալ օգոստոսի 17ին, Ղալաթիոյ Սելանիկ խանին ծանր զօրաց վրայ հրացան պարպած ըլլալու ամբաստանութեամբ ձերբակալուած Աստուր Մարդպիտեանի ընկերներէն փախստականներ, և նոյն խանին բնակող բեռնակիրներ Պօղոս Յովհաննէս և Արթին ... ցարդ ձերբակալուած չըլլալով, պատժական դատավարութեան օրինաց 371րդ յօդուածի համաձայն, դատարանի նախագահին կողմէ երկրորդ անգամ ըլլալով 10 օր ևս պայմանաժամ տրուած է իրենց, որպէսզի դատարանի առջեւ ներկայանան, հակառակ պարագային մէջ, օրինաց դէմ անսաստող համարուելով, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուին և իրենց ստացուածքը պիտի գրաւուին։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպան Մր Բառնաա, որ Հռոմ կը գտնուի, այս օր մայրաքաղաքս կը ժամանէ։

ՄԱՀԱՑՈՒԹԻՒՆ. — Նոյեմ. 9էն մինչեւ 15, մէկ շաբաթուան միջոցին Կ. Պոլսոյ ու շրջակայից մէջ պատահած մահերու թիւն է 219, որոց 109ն այր և 111ը կին։ Ասոնց 135ն իսլամ են (57 այր, 78 կին) 69ը քրիստոնեայ (39 այր, 30 կին) և 15ը հրեայ (13 այր, 2 կին)։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Ծառայ մը Բանկալթիի մէջ վիրաբոյժ Անթօնիօ էֆէնտիի, անձնասպանութեան միջոցին, ... ըմպելիք մը խմած ... մեռած է։

ՀՐԴԵՀ. — Այս գիշեր առտուան դէմ հրդեհ ծագեցաւ ի Գումգաբու Մուստա և չորս տուներ այրեցան։

ՏԸՔԹՕՐ Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
Հաստատուած յամին 1852

Նորաձեւ գործիքի մը միջոցաւ ամենապատիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, ... «Սելոյլոյթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորաձեւ ... միջոցաւ ...։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Զլուրդճեանց դէմ)։

Պատուելի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 Նոր բացուած Սրբոց Փողոց ամէն օր։

ՅԻ Գ. — Հայաստանեայց ... Եւրոպայի եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժներու, ... կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ՚ընդունին Բերայի գործատեղինին։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ
17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Երէկ երեկուան գոցուեցաւ		21	36
Օսմ. քօնսոլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ռ.			—
Ամենէն բարձր գին	»	21	31
Ամենէն վար գին	»	21	37
Օսմանիյէ	»	74	—
Ռումէլիի երկաթ. Ֆր.		100	—
Ռէժի	»	—	—
Բանքի Ժէնէրալ օթթօմ.	»	7	16
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	4	04
Թրամուէյ բաժնեթ. դրշ		7	30
» Մուխասա	»	2	40
Սերկաւէթ) Ա.	»	1	38
) Բ.	»	1	34
Սօս. Օթ. Շամեմ է Վալ. Օ. Ռ.		3	6
Ծխախոտ ... շիլին		1	10
[illegible]	»	—	10.3
Թրամուէյ պարտաթ. ֆր.		487	—
Տէրքօսի ջուրի բժ.	»	346	—
Քարաճի Կ. [illegible]	»	458	—
Թրամուայ	»	34	—

ՓՈԽԱՆՑ

Բօնսէր [illegible] Օ. Ռ.		2	—
[illegible]	»	4	50
Ռում. [illegible]	»	—	
»	»	—	
Լոնտոն [illegible]		109	
Փարիզ 3 » Ֆր.		22	87½
Ֆիօրին մանուա	»	10	87½

ԲԱՑՈՒՄ ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏ

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ. Օ. Ռ.		21	37
Ռումէլիի երկաթուղի Ֆր.		99	50

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 Ֆրանքնոց	դրշ.	87	18
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Բօլ իմբէրիալ	»	90	—
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108	08
Ռուսի Թղթադրամ Օ. Ռ.		8	56

ՓԱՐԻԶ 28 ՆՈՅ.

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	Ֆր.	102	65
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ. } բաց.	»	20	05
} գոց.	»		07
» » » Բ.	»	31	50
» » » Գ.	»	20	35
Օսմանիյէ	»	335	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	99	50
Օսմ. Բաճօռիթէ	»	408	—
Մաքսատուն	»	460	—
Օսմ. Ռէժի	»	319	50
Օսմ. Կայսր. Պանքա	»	528	—
Բաճէար Լիօնէ	»	761	—
Սուէզի ջրանցքի	»	336	—
Իտալական Ռանթ	»	91	30
Ջէջ Ղնտիոյ վրայ	»	23	50
Դրամանիշ	»	2	—

ՊԵՐԼԻՆ 28 ՆՈՅ.

Օսմ. քօն. Սէրի Դ.	մարք		—
» Փոխառութիւն 1888	»	87	30
Ռումէլիի երկաթուղի	»	102	—
Անատ. երկ. պարտաթուղթ.	»	84	25
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	185

ՎԻԷՆՆԱ 28 ՆՈՅ.

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆիօր.	120	25
Ռումէլիի երկաթուղի	»	49	20
Օսմ. Ռէժի	»	150	50

ԼՈՆՏՈՆ 28 ՆՈՅ.

Անգլիա. Կոնսոլիտէ	Ան. Ռ.	111	—
Օսմ. » Սէրի Ա.	»	65	50
» » » Բ.	»	31	75
» » » Գ.	»	20	—
Դ.) բաց.	»	20	—
) գոց.	»	19	87
Փոխառութիւն Դաւալիի	»	76	50
» Օսմ. 3 %	»	92	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	11	—
Եգիպտ. երկաթուղի	»	12	—
Եգիպտական Միացեալ	»	102	75
Հելլենական 5 %	»	29	50
Մոնոփոլ հելլենական 4 %	»	31	—
Ռանթ » 4 %	»	24	—
Ռուսական 3½ % 1891	»	99	50
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	93	—
» նոր » 6 % 1892	»	95	50
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25	41
Դրամանիշ	»	4	—

ՅՕՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Վիէնն Ա. 29 Նոյեմ. — Բեդրոսպուրկի աւստրիական դեսպան Էրենթէլ Լիխթայն գուքսը ի մօտոյ Բեդրոսպուրկ պիտի երթայ՝ ներկայ գտնուելու այն խորհրդակցութեանց որք պիտի կատարուին Աւստրիոյ Ֆրանցիսկոսէ ի կայսեր ի Բեդրոսպուրկ ուղեւորութեան կարգադրելու նկատմամբ։

ՓԱՐԻԶ. — Բեդրոսպուրկի ֆրանսական դեսպան Մոնթըպէլլօ կոմսը Փարիզ ժամանեց։ Գնացած ուղին առաջին գործոց նախարար Մ. Հանօթոյի եւ ... առաջին քարտուղար Մ. տը Կիրաֆ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԼՔԹԱՒԻՉԻ ԱՍԱՐ
ՄԱՍ Ա. ԵՒ Բ.
Տպ. Ցոյց
Ցօրինեց Տ. ԱՐԻՊԵԱՆ

Սոյն երկու դասագիրքը՝ որք իրենց տեսակին մէջ առաջինն են, կը ծառայեն Օսմաներէնի ընթերցանութեան, թարգմանութեան, գրագրութեան եւ քերականական խել մը ծանօթութեանց։

Ա. մասը ի մէջ այլոց կը պարունակէ նաեւ Օսմաներէնի ուսման յատուկ հնգամեայ ծրագիր մը եւ մեծանուն հեղինակներէն ցարդ հրատարակուած եւ Ուսմ. ի Բերդէն ու Մէարիֆէն վաւերացուած 52 հատոր օսմաներէն գրեանց մասին ծանօթութիւններ։ Ա. մասը 60 փարա, Բ. մասը 2 ղրշ։ Վաճառողներու 30 առ հարիւր զեղչ։

2—10

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹԸ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12,433,000
ՀԱՍՈՅԹ 1895 ՏԱՐԻՈՅ 3,161,300

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,671,100
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 1,245,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեան մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև եթէ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուժած գումարն 20,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 5,000,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 100,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարները խիստ օգտաւէտ պայմանաւ. Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 կր. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց.

«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ

Գործ փնտռող երիտասարդներուն, կամ նոր գործ մը ծանուցանել խնդրողներուն, բացառիկ դիւրութիւնք կը տրուին Բիւզանդիոնի խմբագրատան մէջ։ Ո՛չ միայն կարեւոր զեղչ մ'ըրած ենք այսպիսի ծանուցումներու գնոյն վրայ, այլ և առաջարկութիւններուն պատասխաններն ընդունելու և հաղորդելու միջոցները կ'ընծայենք։

* * *

Նոր բացուած Մեծ Շուկային մէջ և այլուր արհեստի կամ առեւտուրի խանութ բացող ազգայիններուն ծանուցումները խիստ աժան կը տպուին՝ ի քաջալերութիւն գործերուն վերաբացման։ Բիւզանդիոն, շնորհիւ իր վայելած համակրութեան ընթերցասէր հասարակութեան քով, ծանուցումի համար ամէնէն ուղղեցիկ միջոց մը կրնայ ըլլալ իրենց համար։

* * *

ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Ի պատասխանի ոմանց կողմէ մեզ ուղղուած հարցումներու, պէտք է միանգամ ընդ միշտ յայտարարենք թէ մեք ուրիշ ո՛ և է թերթի հետ հաշիւ չունինք, և ուրիշ ո՛ և է թերթի հաշիւները մաքրելու պաշտօնը չենք կըրնար ստանձնել։ Մեզ բաժանորդագրուիլ խնդրողները պէտք է կանխիկ վճարեն ամբողջ բաժնեգինը։

ԸՆՏՐԵԼԱԳՈՅՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Հեղինակութիւն
ՊԵՏՐՈՍ ԷՖԷՆՏԻ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ

Անդամ Պետական Խորհրդոյ խմբագրութեան դիւանին, Ելմից Տեսուչ Պէրպէրեան Բարձրագոյն Դպրոցին եւ ուսուցիչ Օսմաներէն Մատենագրութեան, Արաբերէն եւ Պարսկերէն լեզուաց եւ Օսմ. Դեղագրութեան։

1.— Ռուսըլ վէ միւնթէխապաթը զէյամը Ֆարիսի (Մեթոտ եւ հատուածոյ Պարսկերէն լեզուի)։ Սոյն աշխատասիրութիւնը՝ որուն նմանը մինչեւ ցարդ տեսնուած չէ, կ'ուսուցանէ Պարսկերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով եւ կը ծանօթացնէ անոր մատենագրութիւնը։ Գին 4 ղրշ։

2.— Նեւմունէի էտէպիյեյի Օսմանիյէ վէ մալումաթը ֆէննիյէ (հաւաքածոյ Օսմանեան մատենագրութեան) որ կը պարունակէ քերականական, համաձայնական, տաղաչափական եւ գրագիտական խիստ օգտակար կանոններ. առանցմէ զատ կը պարունակէ գիտական հատուածներ որոց մէջ ամփոփուած է գիտական գրիչէ ամէն բառ իրենց գաղղիերէններով։ Գին 4 ղրշ։

3.— Իլավէյի Սարֆը Օսմանի (Ամէլի վէ նազարի— գործնական եւ տեսական).— Օսմ. այս քերականութիւնը որ այլազան օգտակար հրահանգներ կը պարունակէ, պատրաստուած է Էամիլ-Է-Ֆէյզօրի մեթոդով։ Այն ուսուցիչները որ գործածած են սոյն գիրքը, անոր անհրաժեշտ օգուտը տեսած են։ Գին 5 ղրշ։

4.— Նէվաէսիթէ խաւտո Մինշաաթը ճէտիտէ (Ձեռագիր նամականի) Ընտիր ձեռագրով գրուած այս նամականին խմբագրուած է արդի ոճով, թէ գրոցականներու եւ թէ Օսմ. Խմբագրութեամբ զբաղողներու խիստ կարեւոր է։ Գին 3 ղրշ։

5.— Միւնթէխապաթ-ըւլ-Ֆէրիտէ (հաւաքածոյ լրագրական գրուածոց) Գին 3 ղրշ։

6.—Ըէհնիւմայի գըրաէթ վէ թէրճէմէ (Բ. տարի Ընթերցարան)։ Գին 2 ղրշ։

7.—Ըէհնիւմայի գրաէթ վէ թէրճէմէ (Ա. տարի Ընթերցարան) Գին 1½ ղրշ։

8.— Ըէհնիւմայի գըրաէթ (Ձեռագիր) Գին 1¼ ղրշ։

9.— Իւսուֆ խիլա խաւտո Տօղրուեազմագ ուսուլը։ Գին 3 ղրշ։

10.— Էլիֆպայի լիսանի Օսմանի (կանոնները հայերէն բացատրուած տպագիր եւ ձեռագիր)։ Գին 1 ղրշ։

11.— Էլիֆպայի լիսանի Օսմանի (կանոնները տաճկերէն բացատրուած տպագիր եւ ձեռագիր) Գին 1 ղրշ։

12.— Մէշգ խաւտո Խութութը Օսմանիյէ (Գեղագրութեան մեթոտ 5 տետրերէ բաղկացեալ)։ Հատը 20 փրյ։

ԸՆԴ ՄԱՄԼՈՎ

Ամէլի վէ Նազարի Ռուսուլը Արէպի (Տեսական եւ գործնական մեթոտ Արաբերէն լեզուի)։ Այսպիսի գիրք մը ըրնաւ երբեք ի լոյս ընծայուած չէ. քիչ ժամանակուան մէջ Արաբերէնի պէս անլուծելի կարծուած լեզուն կը սովրցնէ։

Կեդրոնատեղին է Պապը Ալի ճատտէսի, 78 թիւ վաճառատունը։ Թէ՛ վերոյիշեալ գրքերէն գնել եւ թէ՛ Պէրպէրեան վարժարանը աշակերտ արձանագրել տալ փափաքողք թող գրեն հետեւեալ հասցէին.

«Տէրսաատէթ Իւսկիւտարտա բաչին Պէրպէրեան մէքթէպի լիսանը Օսմանի մուալլիմի Փիթամէլու Ջէքի էֆէնտիյէ»

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

ՄԱՐԳՐԻՏՆԵՐ Մանկավարժական-Մաղկոցի տղայոց Բ. տիպ. գեղեցիկ պատկերներով զարդարուած, ձեռագիր օրինակներով ճոխացած, շատ և աղէկ կարդալ գրել ուսուցանելու միակ գիրքն է։ Գին 50 փարայ։

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, Մասն Ա. Աննման ոճով պատկերներու վրայ կուսուցանէ հայ լեզուի նախագիտելիքը։ Գին լաթակազմ 50 փարայ։

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ, Մասն Բ. Բոլորովին նոր ոճով պատկերներու վրայ կուսուցանէ քերականութեան ուղիղ մասունք բանին։ Գին լաթակազմին 100 փարայ։

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒ, վարժութիւն գրաբարի, հետեւողութիւն Ռոպըրթսըն դրութեան. պարուք կը դնենք դասատուաց անգամ մը զայն տեսնել։ Գին 4 ղրուշ։

ՏԱՃԿԱԽՕՍ տղայոց ԴԵՂԵՑԻԿ ՋԲՕՍԱՐԱՆԻ Բ. տարին լոյս տեսած է, որ կուսուցանէ նոր ոճով բազմազան նիւթերու վրայ խօսիլ ու գրել։ Գին 3 ղրուշ։ 10—2

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԻ

ՆՈՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ ԻՐԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ և բնական ու բնապատմական գիտութեանց, Պատկերազարդ. Ա. Տարի. Կրնայ ծառայել միանգամայն իբրեւ ընթերցանութեան դասագիրք։ Գին 3 ղրուշ։

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔ ԳՐԱՀԱՇՈՒՈՅ, Թուաբանական խնդրոց լուծմանը համար կիրարկուած. Մանկավարժական ուղղութեամբ. Աշակերտաց մասն. Գին 3 ղրուշ։

ՆՈՅՆ, Ուսուցչաց մասն կամ Բանալին. Գին 3 ղրուշ։

ԱՐՈՒԵՍՏ ՏՈՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ եւ Վաճառականական գիտելիք. Պարզ տումար եւ Կրկնատումար։ Դիւրուսոյց մեթոտ։ Ամէն մարդ կարող է ինքն իրեն սովրիլ։ Գին 6 ղրուշ։

Կեդրոնատեղի Մարգարեան գրատուն Մերճան

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԲԵՐԱ

Բերայի Պատ. Կրթ. Խնամակալութեան հսկողութեան տակ հաստատուած կիրակնօրեայ առեւտրական վարժարանի Ե. շրջանը սկսաւ նոյեմբեր 3, կիրակի օր, ժամը 6ին, Էսաեան վարժարանի մէջ.

Եօթն ամսոյ մէջ, միայն կիրակի օրեր 3 ժամ զբաղմամբ պիտի ուսուցուին.

1. Վաճառականութիւն. — Առեւտրական օրէնք եւ սովորութիւնք, առեւտրական թղթոց զանազանութիւն ու գործածութեանց եղանակներ։
2. Տոմարակալութիւն.— Պարզ տումար, կրկնատումար եւ ամէն տեսակ ընթացիկ հաշիւներ։
3. Հաշուագիտութիւն. — Առեւտուրի մէջ պատահած ընդհանուր հաշիւներ, սեղանաւորական գործառնութիւնք ելն։

Վճարումն է ամսական 20 ղրուշ կանխիկ։

Դիմել Էսաեան վարժարան Բերա
ՅԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ
Վկայեալ Հաշուէտ
Առեւտրական վարժարանին

Մ. ԳԱԼԻՆՏԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ ՇԱՐԺ ՉԱՐՇԸՍԸ Թիւ 43ը հաստատուած հիւսարանին մէջ կը պատրաստէ չափի վրայ Արանց, կանանց և Տղայոց համար, բրդէ և բամպակէ ամէն տեսակ «Շապիկներ», «Քալսօններ», «Ֆըլանցիկներ», «Բաճկոններ», ևն. ևն., ՎԱՅԵԼՈՒՉ, ՏԻԿՈՒՆ և ՄԱՏՉԵԼԻ գներով։

Իւր կ'աւանդէ նաեւ ձեռագիտութեան դասախօսութիւնք՝ երկսեռի զգեստուց համար. և պատրաստ է թէ՛ վարժարաններ և թէ՛ մասնաւորաց տուներն իսկ յաճախել։

Նոյն տեղ կը վաճառուի նաև իր հեղինակած գործերն, որք են ԽՍԱ. Ա. և Բ. մասերն, ՏԱՐՐԱԿԱՆ ՁԵՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ, ՁԱՓԱՏԵՏՐ, ևն. ևն.։

Խիստ ճշդութեամբ կը կատարէ գաւառներէն վարժարաններու համար ուղղուած ձեռագործի վերաբերեալ նիւթեր։ 4—10

ԱԶԴ

ՅԱԿՈԲ ԷՖ. ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ կը ծանուցանէ յարգոյ հասարակութեան թէ իւր Խասեար խանի մէջ ունեցած գինիի Տէբօն այս անգամ փոխադրուած է Կալաթա Ձիւլֆարի փողոց Եուսուֆ Իզզէտտին խանի ներքեւ Թիւ 2 մըթերանոցն։

Յիշեալը արժանացած է Օսմանեան Իֆթիխարի և Շիքակոյի ու Պուլկարիոյ առաջին արժանի Միտալներու։ Սոյն մթերանոցին մէջ կը ծախուին իւր շինած Քարթալի տեսակ տեսակ գինիներ, մանաւանդ հիւանդաց համար հին գինիներ, գնահատուած երեւելի բժշկաց կողմէ, տակառով, քաշով և շիշով։ Նմանապէս բազաքը խաղողէ եղած մաստիքա և Քարթալի ճիպրէի տեւր օղի, որ փափկաճաշակաց կողմէ արդէն գնահատուած են։

ՏՈՒԹԹՈՐ Պ. ՇԸՐՊՕՆՈՅ

ԿԱՄ

ՀՈԳԵՔՈՒԵԱԼՆ

Թէոֆիլ Կօթիէի էն հետաքրքրաշարժ և իր տեսակին մէջ առաջին սքանչելի վէպ մ'է, կը ծախուի Զագմաքճըլար Եօքուշու Թիւ 29 Յովհան Էֆ. Աչճեան գրատունը. գին 4 ղրշ։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ	»	10,028,000
Տարեկան հասոյթ	»	23,250,000

Ընկերութիւնըս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէն մթերանոցներ և բնակարաններ և անոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ, խիստ չափաւոր սակագիներով։

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս Պահչէ-Գափու, Անանիատիս խան, 12, 13, 14

ԱՃՃԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Գրավաճառ Յովհան Աճճեան պատւ. ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ՝ իւր գրատունն, որ շատ տարիներ ի Մէրճան փողոց հաստատած էր, այժմ փոխադրած է յաճախորդաց դիւրութեան համար, Կ. Պոլիս Զագմաքճըլար-Եօգուշու Թիւ 29 խանութը, Մեծ Նոր խանին տակը և Միւմպիւլլի խանին դրանը ճիշդ դէմը, ուր ըստ առաջնոյն կը շարունակէ գրավաճառութիւնը, եւ միշտ պատրաստ է գոհացնել իւր բազմաթիւ յաճախորդները, գնոց չափաւորութեամբ և ճոխ տեսակներովը։

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ և Արեւելեան միջեւ շաբաթը երկու անգամ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Սամարիա	3574
Էթրուրիա	7718	Մարաթոն	2403
Սերվիա	7391	Ադրիա	2393
Աուրանիա	7268	Սարակոսա	2166
Բաւոնիա	5587	Թարիֆա	2246
Սեֆալոնիա	5517	Պալմիրա	2144
Կալլիա	4809	Թրինիտատ	1899
Սայթիա	4557	Մորոգգօ	1855
Ալեբբո	2143	Պրիթիշ Քուին	735
Քէտար	1876	Քարինթիա	5598
Շէրպուր	1614	Սիլվանիա	5598
Գատալոնիա	4845	Քամփանիա	12950
Պոթնիա	4531	Լուքանիա	12950

Շէրպուր շոգենաւը, նաւապետ Ճէֆրիս, հասած է, և ուղղակի Լիվրբուլ պիտի երթայ շուտով։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈՒԼԻ գործակալատուն
Ալիքբաշատիս խան, Թիւ 4.
Ղալաթիա

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ և Արեւելեան միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքդորեան	10500	Ֆլավեան	3500
Արմէնեան	10500	Էճիբչիեն	3500
Քէսդրեան	10500	Բրիթըն	3000
Լանքաշիրեան	9000	Ալճէրեան	2500
Ֆիլատելֆիա	9000	Արապեան	3500
Գոլըմպեան	8000	Աթէնեան	2500
Ճօրճեան	8000	Անատոլեան	2500
Պոստոնեան	8000	Ալպանչէրեն	2500
Ֆիրճինեան	8000	Լէսպեան	2000
Ֆալքընեան	3700	Մինչօ	900
Վալտոնեան	3700	Օբորդօ	800
Ֆլամինեան	3700	Լիսպօն	800
Ֆաբեան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1
Ղալաթիա

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1878, ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Թօհաֆճի խան Սուլթան-Համամ, աղբիւրին մօտ Թիւ 4 Սէրվիչէն տպարանին կից, Կ. Պոլիս

Արդուզարդի և Նորաձեւութեան վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներ

ՊՈՍՏԷ.— Պարզ և Մուսլինի վրայ, բանուած ամէն լայնքով. մանաւորապէս օժիտի համար ճոխ տեսակներ, Վօլաններ Երախներու համար։— ՏԱՆԹԵԼԱ.— Վալանսիէն, Գառօ, Թիւլ, Քէօրիւր, Շանթիյեի, Պարթօն, Իուլանտեզ ամէն տեսակ, Մետաքսէ, Բրդանէ և Բուրդէ։— ԲԱՍՄԱՆԹԸՐԻ.— Պունճուքով, և առանց Պունճուքի Մետաքսեայ և ոսկեզօծ զանազան տեսակներ, Մօթիֆ, Կառնիթիւռ, Սէնթիւր, Մառապու, Փետուր եայլն։ ԳՕՐՏԷԼԱ.—Կրօն, Մուառէ, Սաթէն, Ֆանթէզի, Շանժան, Թաւշեայ ամէն տեսակներ ամէն լայնքով։— ԳՐԷՊ ԴԸ ՇԻՆ.— Գրէպ տը Շին, Գրէպ Անկլէ, Գրէպլիս, Կազ, Կըրնատին, պարէժ բուրդ և մետաքս, Թառլաթան, Մուսլին եայլն։—ՖԱՐԲԷՕՅԼ.— Ամէն տեսակ Թանթէլայէ, Ֆաքէօլ Ֆիշիւ, Շարբ, Անտալուզ, Գլխարկի վէլօ, Թիւլ վարագոյր բանուած և Տանթէլայէ, ծոպով և պատրաստ շինուած Ճիպինցուներ։— ՁԵՌՆՈՑ.— Կաշիէ, Մետաքսէ և Բրդանէ։— ՔՈՒՍԷ.—Գաղղիական ընտիր և ձեւաւոր, պարզ Բըլուզով և մետաքսէ։— ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՔՕՂԵՐ.—Կընոնքի համար տուլ հագուստ և գլխարկ։— ԲՈԴԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ.— Շալ Ֆիշիւ եայլն։— Շալեր.— Շալ Դաստաններու համար, ծաղիկով նաև Ֆինօ Շալ Էքօսէ ամէն մեծութեամբ։

Ամենքն ալ առաջնակարգ գործարաններէն բերուած։ Ճաշակաւոր և հարուստ զանազանութիւն։ ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ և աժանութիւն։ Մեծաքանակ և Փոքրաքանակ վաճառումնք։

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ԿՕՇԿԱՐԱՏՈՒՆԸ

Մահմուտ Փաշա Թիւ 211 և Ղալաթիա Գարագէօյ (Կամուրջին դէմ, Գօճաօղլու խանին անկիւնը) Թիւ 39։

Ոչ տարիէ մը ի վեր ապրանաց յղութեան համար կօշիկներու գիները բարձրացուցած էր, վերջերս ի դիւրութիւն և ի գոհացումն իր արգոյ յաճախորդաց Գաղիոյ առաջնակարգ կաշեգործներէն մեծ քանակութեամբ ապրանք բերել տալով գիները նորէն իջեցուցած է. ունի ամէն ձեւի և ամէն չափու վրայ խնամով պատրաստուած կօշիկներ, նաև չափու վրայ կօշիկներ շինելով ամէն նրբաճաշակ և դժուարահաճ գնողներն իսկ ամենայնիւ կը գոհացնէ։

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ.— [illegible] 10 ղրուշ [illegible]։

Բոթին գալոշ	95	105	կլասէ
Մանթարլը ըօթին	75		
Կէթր	75-80	85	»
Բօթին	68	75	»
Ըսկարբին	55	60	»

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլայի և Պաթումի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սիւթաստ շոգենաւը դեկտ. 1ին (Ն. Տ.) կէսօրէն չորս ժամ յետոյ Մարսիլիա պիտի ուղեւորի.

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղիոյ ուղեւորութիւնը միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի [illegible]

Նաւուղղիչքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոց Թ. 10

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ամասիս	3500	Թիպր	2500
Ռամսէս	3500	Մարէօթիս	2500
Մէնէս	3500	Նէրգիս	2500
Անիւպիս	3000	Բէրա	2250
Աթոր	3000	Օսիրիս	2250
Անօբիս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3550	Կառնաք	1500
Ֆարօս	2750	Կիէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
[illegible] խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
34, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ